

AS Tartu Jõujaam
Narva mnt 124
50303 TARTU

Teie: 28.10.2009.a. nr.04/10

Meie: 31.12.2009 nr JT 6-7/21138 -12

Keressaare turbamaardla põhjaosa turbatootmisala kasutuselevõttuga kaasneva KMH aruande heakskiitmine

Keskkonnaamet tutvus Keressaare turbamaardla põhjaosa turbatootmisala kasutuselevõttuga kaasneva keskkonnamõju hindamise (KMH) aruandega (koostaja OÜ Eesti Geoloogiakeskus), avaliku arutelu protokolliga ja lisatud muude materjalidega.

Vastavalt Keskkonnaministeeriumi Keskkonnateenistuste, Riikliku Looduskaitsekeskuse ja Kiirguskeskuse Keskkonnaametiks ühendamise seonduva Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse § 33 lg-le 13 viib haldusorgani pädevuse muutmisel pooleliolevad menetlused lõpule ja teeb asjaga seotud toimingud nimetatud seaduse alusel vastavat pädevust omav haldusorgan. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 10 lg 2 kohaselt on kavandatava projekti KMH järelevalvaja Keskkonnaamet (enne 01.02.2009 oli järelevalvaja Tartumaa keskkonnateenistus).

Keressaare turbamaardla põhjaosa turbatootmisala kasutuselevõttuga kaasneva keskkonnamõju hindamine algatati Tartumaa keskkonnateenistuse kirjaga 05.07.2006 nr 41-12-1/2540. Arvestades haldusmenetluse seaduse § 5 lg 5 lähtuti KMH menetluse läbiviimisel alates 03.04.2005 kehtima hakanud KeHJS redaktsioonist.

KeHJS § 10 lg 2, lg 3 p 4-6, § 20, § 22 lg 2-3 ning lg 7-8 alusel kiidame Keressaare turbamaardla põhjaosa turbatootmisala kasutuselevõttuga kaasneva keskkonnamõju hindamise aruande heaks ning esitame järgmised keskkonnanõuded:

1. Kaevandamisloa väljaandmisel arvestada aruandes soovitatud tootmisala laienduse piiridega, mis eeldatavalt tagab rohevõrgustiku toimimise ning kaitsealuste taimeliikide säilimise. Piiride kavandamisel on arvestatud naaberkiinnistute omanike seisukohti.
2. Tootmisalalt ärajuhitav vesi tuleb enne looduslikku veekogusse juhtimist puhastada, et vältida Kääpa jõe kahjustamist. Maksimaalne heljumi sisaldus heitvees tohib olla 25 mg/l. Tootmisest tulenev mõju ei tohi halvendada Kääpa jõe kvaliteediklassi (käesolevatel andmetel hea kvaliteediklass).

3. Veekvaliteedi nõuete järgimiseks tuleb korraldada veeseiret vähemalt 4 korda aastas. Hinnata tuleb heljumi, üldfosfori, üldlämmastiku ja biokeemilise hapnikutarbe sisaldusi ning koguseid heitvees.
4. Kaevandamise mõju hindamiseks põhjaveele tuleb teostada põhjavee tasemete seiret tootmisalale lähimates Otsa ja Männi talu kaevudes (tootmisala plaanil Gr. lisa 1 kaevud nr 6 ja 7). Vajadusel tuleb kaevusid süvendada ning kui tootmine põhjustab kaevude kuivaksjäämise, tuleb tagada veevarustus turbatootja poolt.
5. Tootmisala ümber tuleb säilitada metsariba (vähemalt 100 m) ümbruskonna elanike häiringute minimeerimiseks ja rohevõrgustiku toimimise tagamiseks.
6. Turbatootmine ja väljavedu tuleb teostada tööajal (tööpäevadel kell 8-17). Keelatud on tootmine ja väljavedu öisel ajal (kell 23.00–7.00) ja puhkepäevadel. Väljavedu tuleb teostada turbatolmu heite vältimiseks kinniste autodega.

Heakskiidetud KMH aruandega saab tutvuda tööpäevadel Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Tartu kontoris aadressil Aleksandri 14, 51004 Tartu, kontaktisik on Ivo Ojamäe, tel 730 2252; tartu@keskkonnaamet.ee.

Keskkonnaamet peab KeHJS § 19 lg 1 ning § 23 alusel teatama KMH aruande heakskiitmisest väljaandes Ametlikud Teadaanded ning kirjalikult menetlusosalistele. Eelnimetatud seaduse § 19 lg 1 ja § 23 alusel tuleb arendajal väljaandes Ametlikud Teadaanded aruande heakskiitmisest teatamise eest tasuda riigilõiv 100 krooni. Riigilõivu on võimalik maksta Rahandusministeeriumi kontole SEB Panka (arveldusarve nr 10220034796011; viitenumber 2900078680) või Swedbank'á (arveldusarve nr 221023778606; viitenumber 2900078680). Riigilõivu tasumise maksekorralduse koopia palume saata Keskkonnaametile.

Otsuse põhjendused:

I. Õiguslik alus ja pädevus

KMH aruande heakskiitmise või heakskiitmata jätmise üle otsustamiseks peab Keskkonnaamet KMH järelevalvajana hindama aruande sisu ja KMH menetluse vastavust seadusest tulenevatele nõuetele. Anda tuleb üldine hinnang KMH aruande kvaliteedile ja menetluse õiguspärasusele.

Otsus Keressaare turbamaardla põhjaosa turbatootmisala kasutuselevõtuga kaasneva keskkonnamõju hindamise keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmise ja keskkonnanõuete määramise üle on tehtud KeHJS § 10 lg 2, lg 3 p-de 4-6, § 20, § 22 lg-te 2-3 ning lg-te 7-8 alusel.

II. Menetluse senine käik

KMH algatati Tartumaa keskkonnateenistuse kirjaga 05.07.2006 nr 41-12-1/2540. Keskkonnamõju hindamine on algatatud vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 ja § 6 lg 1 p 28-le, kuna kogu olemasolev tootmisala koos taotletava alaga on suurem kui 150 ha. Samuti esitas arendaja ise sooviavalduse keskkonnamõju hindamise läbiviimiseks. Tegevuse eesmärgiks on turba tootmine

katlamajades soojuse tootmiseks. Kavandatavaks tegevuseks on turba kaevandamine 96,02 ha suuruselt pinnalt Tartu maakonnas Vara vallas. Arendajaks on AS Tartu Jõujaam, kontaktisik Mati Kermas. Keskkonnamõju hindajaks oli Osühing Eesti Geoloogiakeskus juhtekspertideks Mall Orru (litsents KMH0125) ja Rein Ramst.

Programmi avalik arutelu toimus 17.10.2007 kell 14 Vara vallamajas. Programm kiideti heaks Tartumaa keskkonnateenistuse kirjaga 08.01.2008 nr 41-11-3/42404-19. Heakskiitmisest teatati väljaandes Ametlikud Teadaanded 10.01.2008 ja menetlusosalistele saadeti kirjad 08.01.2008, mis vastab keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 19 nõutud maksimaalselt 14 päevale.

AS Tartu Jõujaam esitas KMH aruande Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonile heakskiitmiseks 28.10.2009.

III. KMH aruande avalikustamine

KMH aruande avalikustamisest teatamine:

KMH aruanne esitati Keskkonnaametile avalikustamiseks 15.07.2009.

Vastavalt KeHJS § 16 lg 2 ja 3 ning § 21 tuleb aruande avalikustamisest teatada 14 päeva jooksul aruande saamisest arvates vähemalt väljaandes Ametlikud Teadaanded, ajalehes(-tedes) ning kirjalikult ametkonnale ja kohalikele elanikele.

KMH aruande valmimisest ja avalikust väljapanekust ilmus teade Ametlikes Teadaannetes 07.08.2009 ja ajalehes Tartu Postimees 11.08.2009. Aruande avalikustamisest teatamine läks üle 14 päeva kokkuleppel arendajaga, kuna ei olnud eelnevalt teada sobilik arutelu aeg ning arendaja soovis võimalusel saada otsustaja kommentaare aruandele enne avalikku väljapanekut.

KMH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu:

KeHJS § 16 lg 1 ning § 21 kohaselt korraldatakse KMH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu. Seaduse § 16 lg 5 ja § 21 alusel on igaühel õigus aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal tutvuda aruande ning muude asjakohaste dokumentidega, esitada aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi ning saada neile vastuseid. KeHJS § 16 lg 6 ja § 21 kohaselt avalikustab otsustaja KMH aruande muu hulgas oma veebilehel, tagades avalikkusele programmiga tutvumise võimaluse vähemalt kuni aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaja lõpuni. Haldusmenetluse seaduse § 49 lg 2 kohaselt määrab haldusorgan ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaja, mis ei või olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Kui menetluse algatamisest teatatakse pärast väljapaneku algust, ei või tähtaeg olla lühem kui kaks nädalat teatamisest arvates.

KMH aruande avalik väljapanek kestis arvestades viimasest teate avaldamisest 11.08 – 08.09.2009, st 28 päeva. Nõutust pikem avaliku väljapaneku aeg tagab parema avalikkuse osalemise ning võimaldab avalikkusel omi seisukohti kujundada. Aruandega sai tutvuda Keskkonnaameti veebilehel <http://www.keskkonnaamet.ee> ja paberkanal Keskkonnaameti

Tartu kontoris (Aleksandri 14, Tartu), mistõttu oli täidetud KeHJS § 16 lg 6 ja § 21 eesmärk. Aruandega tutvumise võimalustest anti ülevaade KMH aruande avalikustamise teates. Teate sisu vastab seaduses nõutule.

Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi aruande kohta oli võimalik esitada avaliku väljapaneku jooksul kirjalikult Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonile.

KMH avalik arutelu toimus 08.09.2009 algusega kl 18.00 Vara vallamajas ja arutelu on protokollitud. Protokoll ning osalejate nimekiri on esitatud aruande lisas 20.

KMH aruande kohta esitatud ettepanekud, vastuväited ja küsimused ning nendega arvestamine:

Avaliku väljapaneku jooksul laekus naaberkinnistute omanikelt Anne Luigelt, Tarmo Leinilt ja Erakonnalt Eestimaa Rohelised . Avaliku väljapaneku kestvus ja avalikustamine vastavad KeHJS seaduse ja haldusmenetluse seadusega kehtestatud ajale ja nõuetele.

Aruande avalik arutelu toimus 08.09.2009 algusega kl 18.00 Vara vallamajas. Arutelust võttis osalejate nimekirja kohaselt osa 19 inimest. Avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri on aruandele lisatud. Avalikul arutelul andis ekspert Mall Orru ülevaate hindamise tulemustest. Aruande täiendamiseks esitati järgmised ettepanekud: täiendada heitvee seiretihedust, hinnata mõju ümbritsevatele põldudele, täiendavalt seirata kaevusid, tagada tuleb nõuetele vastav heljumi sisaldus heitvees, muuta tootmisala piire selliselt, et oleks tagatud rohevõrgustiku toimimine. Juhiti tähelepanu müra häirivale mõjule, samuti kaevude veevarustuse tagamisele, kinnisvara hindamise ekspertarvamuse ning aruandes toodud järelduste erinevusele ja aruandes kasutatud terminite ebatäpsusele. Esitatud ettepanekutele vastati kohapeal ning täiendavad seisukohad on esitatud aruande lisas, kus on antud põhjendused ettepanekutega nõustumisele ja põhjendatud mittearvestamist. Järelevalvaja on seisukohal, et esitatud põhjendused on asjakohased, arusaadavad ja piisavad.

Arutelu järel eksperdid täiendasid ja parandasid aruannet vastavalt laekunud ettepanekutele ja märkustele. Laekunud ettepanekute alusel otsustas ekspertgrupp soovitada uut tootmisala kuju, jättes välja riba olemasoleva alal lääneküljel, ning suurendades metsariba loodeküljel vähemalt 100 m laiuks, et tagada rohevõrgustiku koridori säilimine. Arvestatud on umbjärve kaitsevööndiga ja kaitsealuste taimeliikide kasvukohtadega. Tootmisala soovitusliku kuju muutus ei peaks oluliselt halvendama naaberkinnistute olukorda võrreldes avalikustamisel tutvustatud olukorraga. Pigem seoses rohekoridori suurendatud laiusega häiritakse vähem alast läänes paiknevaid kinnistuid.

Kuna olukord võrreldes avalikustatud versiooniga lõpparuandes muutus ja muudatus võib siiski mõjutada naaberkinnistuid, otsustas Keskkonnaamet kirja teel küsida täiendavat seisukohta kinnistute omanikelt ja puudutatud asutustelt soovides seisukohta 14 päeva jooksul lähtudes KeHJS § 21-st. Täiendatud aruanne oli tutvumiseks Keskkonnaameti Tartu kontoris ja kodulehel. Keskkonnaamet pikendas seetõttu heakskiitmise/heakskiitmata jätmise menetluse tähtaega.

Küsimisele vastas kirjalikult Tartu Maavalitsus kirjaga 9.12.2009 nr 10-5/5927, Vara vallavalitsus kirjaga 09.12.2009 nr 8-6/479 (keskkonnaametis registreeritud 15.12.2009) ja Pikamäe talu elanik Anne Luik (reelika.kevvai@emu.ee aadressilt e-kirjaga 14.12.2009). Järelevalvajale helistas ka naaberkinnistu elanik Kalju Pedak, kuid vastuseisu kavandatavale tegevusele ei esitanud. Tartu Maavalitsusel ei olnud vastuväiteid lõpplahendusele. Anne Luik esitas seisukoha, et muudatus on ebasoodne ka mõnele naaberkinnistule, mistõttu oleks vajalik avalik arutelu. Esitas seisukoha, et allesjääv riba ei taga rohevõrgustiku toimimist ja aruandest ei selgu, kui suur oleks selle 45,16 ha kaevandamise majanduslik tasuvus? Kas see tasub ära looduse poolt taastatuse lõhkumise? Kas praegu juba ammendatud alasid on Fortum rekultiveerima asunud, sest just neilt paljakskooritud aladelt toimub ju süsihappegaasi rohke eraldumine? Samuti laekus seisukoht Vara Vallavalitsuselt, kus sooviti lisada 2 uut alternatiivi seoses kohaliku kaitseala moodustamisega ning täiendada aruannet seoses kaitseala moodustamise menetlusega.

Järelevalvaja on seisukohal, et aruandes esitatud rohevõrgustiku tagamiseks jäetud riba on piisav ja ühtib üldjoontes eksperdina kaasatud loomastiku eksperdi N. Laanetu esitatud soovitusel rohevõrgustiku toimimiseks. Järgnevad küsimused ei ole aruande menetluse nii hilises etapis asjakohased, kuna ei ole tõstatatud programmi avalikustamisel ja osaliselt ei puuduta (teiste tootmisalade rekultiveerimine) kavandatavat tegevust, millele mõju hinnatakse. Vara Vallavalitsuse ettepanekuga uute alternatiivide lisamisele KMH nii hilises etapis ei saa nõustuda ning ei ole senise KMH praktika kohaselt aktsepteeritav. Samuti ei saa kaitseala moodustamise ekspertarvamuste koostamist ja rahastamist panna arendaja kanda, kuna tegu on teise menetlusega. Keskkonnaamet on seisukoha esitajatele vastanud täiendavalt kirjalikult.

Kuna naaberkinnistute omanikest esitas vastuväite Pikamäe kinnistu elanik, kes asub kavandatavast tootmisalast edelas ning lõpparuandega otsustati välja jätta ala, mis asub olemast tootmisalast läänes (seega olukord muutus temale soodsamaks) on järelevalvaja seisukohal, et täiendav avalikustamine ei ole põhjendatud, kuna maaomanikud, kelle olukord võis halveneda, pole oma vastuseisu esitanud ning täiendav avalikustamine oleks haldusmenetlust pikendav ning eeldatavalt ei annaks täiendavat informatsiooni otsustajale. Otsustaja on seisukoha küsimisega kirja teel rakendanud eesmärgipärast uurimiskohustust oluliste asjaolude selgitamisel.

Aruande avalikustamisega seotud materjalid on esitatud aruande lisas 20.

IV. KMH aruande vastavus kehtestatud nõuetele

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindas ja KMH aruande koostas ekspertrühm Osühing Eesti Geoloogiakeskusest: projektijuht ning aruande juhtekspert Mall Orru ja Rein Ramst. Erialaekspertidena kaasati Rein Perens, Andreas Schmied, Mati Lelgus Eesti Geoloogiakeskusest (veeuuringud), Hans Orru (müra ja tolm ning selle mõju inimese tervisele) Tartu Ülikoolist, Arvo Tuvikene (vee-elustik) Eesti Maaülikoolist, Nikolai Laanetu (loomastik ja jahilulukid) OÜ-st Lutra, Silvi Merilo (kinnisvara) OÜ-st Aarete Kinnisvara. Järelevalvaja on seisukohal, et koostatud ekspertgrupp on esinduslik ja piisav antud tegevuse keskkonnamõju hindama.

KMH aruande sisu määrab KeHJS § 20. Järgnevalt analüüsime esitatud KMH aruande vastavust kehtestatud nõuetele.

Kavandatavat tegevust ning tegevuse eesmärki on kirjeldatud peatükis aruande peatükis 2. Aruande peatükk 3.1 käsitleb KeHJS § 20 lg 1 p 3 kohast kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldust.

KeHJS § 20 lg 1 p 2 kohane alternatiivsete võimaluste kirjeldus on antud aruande peatükis 6.2. KMH aruandes hinnati alternatiividena tootmisala laiendamist maksimaalsele arendaja poolt taotletud pinnale 96 ha ja tootmismahuga 12 tuh t aastas, tootmist samale pinnale kuid väiksemas mahus ja väiksema kihi paksusega, 3-nda alternatiivina tootmist väiksemal pinnal (45 ha) ja kohustuslikku 0-alternatiivi, kus tootmisala ei laiendata. Eelistatuks osutus 3 alternatiiv.

KeHJS § 20 lg 1 p-d 4-7 kohustavad KMH aruandes hindama kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt kaasnevaid tagajärgi ja mõju mis on esitatud peatükis 7 ja selle alapunktides. Samuti tuleb KeHJS § 20 lg 1 p 9 kohaselt anda aruandes alternatiivide paremusjärjestus. Kõnealune osa on esitatud aruande peatükis 9.

KeHJS § 20 lg 8 kohaselt hinnatakse loodusvarade kasutamise otstarbekust ja tegevuse vastavust säästva arengu põhimõtetele. Nimetatud teema on esitatud peatükis 4.

KeHJS § 20 lg 9 kohaselt võrdleb kavandatavat tegevust erinevate reaalsete alternatiivsete võimalustega ning annab nende paremusjärjestuse, lähtudes kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste keskkonnamõjust ja hüvedest, mis on esitatud peatükis 9.

KeHJS § 20 lg 1 p 10 kohustab esitama ülevaate keskkonnamõju hindamise, avalikkuse kaasamise ning piiriülese keskkonnamõju hindamise korral konsultatsioonide tulemuste kohta. Avalikkuse kaasamist ja KMH protsessi on kajastatud peatükis 11 ja sissejuhatuses. Piiriülest keskkonnamõju antud projektil ei tuvastatud.

KeHJS § 20 lg 1 p 11 kohaselt käsitletakse vajaduse korral raskusi, mis ilmnesid keskkonnamõju hindamisel ja aruande koostamisel. Nimetatud temaatika on käsitlemist leidnud peatükis 11, kuid eraldi peatükina välja toomata.

KeHJS § 20 lg 1 p 12 kohaselt esitab käesoleva lõike punktides 1–11 nimetatud teabe kokkuvõtte, mis on aruandes esitatud numereeritud peatükkide järel.

KeHJS § 20 lg 1 p 13 esitab aruandes teabe keskkonnamõju hindamisel kasutatud allikate kohta. Aruandes kasutatud allikate loetelu on esitatud kokkuvõtte järel.

KeHJS § 20 lg 1 p 14 kohaselt käsitleb aruande kohta esitatud ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi, mille koopiad lisatakse aruandele, ning esitatakse ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitajatele saadetud kirjade koopiad, milles selgitatakse aruande kohta esitatud ettepanekute ning vastuväidete arvestamist, põhjendatakse arvestamata jätmist ning vastatakse küsimustele. Laekunud küsimused ja ettepanekud on lisatud aruandele lisas 20.

Aruandes ei ole toodud eraldi peatükina välja esitatud ettepanekutega arvestamist või arvestamata jätmist, kuid sisuliselt on vastused antud lisas.

KeHJS § 20 lg 1 p 15 käsitleb aruande avaliku arutelu protokoll, mille koopia lisatakse aruandele. Avalikku arutelu on käsitletud põgusalt peatükis 11.

KeHJS § 20 lg 1 p 16 käsitleb kavandatava tegevuse ja selle reaalselt alternatiivsete võimaluste ala skeemi ja kaarti, mis lisatakse aruandele. Aruandele on lisatud 1:10 000 mõõtkavas tootmisala plaan, mis kajastab aruandes esitatut.

KeHJS § 20 lg 1 p 17 käsitleb vajaduse korral muid lisasid. Muude lisadena on esitatud KMH menetluse otsused ja avalikustamise materjalid ning hindamise käigus tellitud ekspertarvamused.

KMH menetlus vastab seaduses toodud nõuetele. Aruanne vastab KeHJS § 20 nõutule ning programmile. Aruanne on ülevaatlik ja asjakohane ning võimaldab kasutada koostatud materjali maavara kaevandamisloa edasises menetluses.

KeHJS § 22 lg 2 ja lg 7-8 seavad järelevalvajale kohustuse määrata KMH aruande heakskiitmisel keskkonnanõuded. Keskkonnanõuded on nimetatud käesoleva kirja lk 1 ja 2, mille seadmisel on lähtutud KMH tulemustest.

Lugupidamisega

Raimis Uiga
Juhataja kt

Ivo Ojamäe 730 2252
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee